Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje		
Názov materiálu		
Návrh zákona o hlavných kontrolóroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov		
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)		
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky		
Charakter predkladaného materiálu	☐	Materiál nelegislatívnej povahy
	☒	Materiál legislatívnej povahy
	☐	Transpozícia/ implementácia práva EÚ
V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:		

Termín začiatku a ukončenia PPK	04.05.2026 – 13.05.2026
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	Máj 2026
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	október 2026

2. Definovanie problému

Súčasná úprava v zákone SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a zákone č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov je nepostačujúca z hľadiska profesionalizácie kontroly. Absencia zákonných mechanizmov na overovanie odbornej spôsobilosti (napr. formou odborných skúšok) a chýbajúca centrálna evidencia (zoznam kontrolórov) spôsobujú nejednotnosť v kvalite kontrolnej činnosti. Kritickým problémom je neexistencia zastupovania kontrolórov počas ich dlhodobej neprítomnosti, čo paralyzuje kontrolné procesy v dotknutých subjektoch. V prostredí malých obcí je navyše bežnou praxou určovanie minimálnych pracovných úväzkov, ktoré sú v príkrom rozpore s rozsahom zákonom stanovených úloh, čím sa výkon kontroly stáva len formálnym, bez reálneho dopadu na zákonnosť a efektivitu hospodárenia.

Doterajší model vnútornej kontroly v podmienkach územnej samosprávy vykazuje limity, ktoré bránia efektívnej ochrane verejných financií a majetku samosprávy. Tieto nedostatky predstavujú bariéru pre zabezpečenie objektívnej a efektívnej ochrany verejných financií, ako aj majetku samosprávnych subjektov, čím sa oslabuje princíp transparentnosti a hospodárnosti pri nakladaní s verejnými prostriedkami.

Hlavný kontrolór už nemôže byť vnímaný len ako formálny zamestnanec samosprávy, ale ako odborný garant zákonnosti.

3. Ciele a výsledný stav

Cieľom návrhu zákona je transformácia vnútornej kontroly z formálneho administratívneho úkonu na efektívny nástroj riadenia samosprávy. Hlavným cieľom predkladaného návrhu je systémová profesionalizácia vnútornej kontroly v územnej samospráve prostredníctvom vytvorenia jednotného a moderného právneho rámca. Návrh smeruje k posilneniu odborného piliera výkonu funkcie zavedením povinných skúšok odbornej spôsobilosti a mechanizmu kontinuálneho vzdelávania, čím sa zabezpečí vysoká a garantovaná úroveň kontrolnej činnosti bez ohľadu na veľkosť samosprávnej jednotky.

Výsledným stavom bude transparentné a predvídateľné prostredie, v ktorom centrálny zoznam kontrolórov umožní efektívny monitoring kumulácie funkcií a lepšiu personálnu zastupiteľnosť. Nová úprava zároveň garantuje primeranosť pracovných úväzkov tak, aby zodpovedali zákonnému rozsahu úloh, čím sa eliminujú formálne výkony kontroly a zvýši sa ochrana verejných prostriedkov v správe obcí, miest a samosprávnych krajov.

4. Dotknuté subjekty

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, mestá, obce, samosprávne kraje, občania Slovenskej republiky.

5. Alternatívne riešenia

V rámci prípravy sa zvažovala možnosť ponechania právnej úpravy postavenia hlavných kontrolórov v zákone o obecnom zriadení a zákone o samosprávnych krajoch, a teda riešenie profesionalizácie formou ich novelizácie. Hoci by tento postup riešil niektoré parciálne problémy, neodstránil by pretrvávajúcu roztrieštenosť právnej úpravy. Keďže postavenie, úlohy a kompetencie hlavných kontrolórov sú v oboch úrovniach samosprávy v značnej miere identické a majú rovnaký odborný základ, javí sa ako najvhodnejšie a najúčelnejšie prijatie samostatného zákona o hlavných kontrolóroch.

Predkladaný návrh zákona sa javí ako jediné efektívne riešenie, ktoré dokáže systémovo a celoplošne upraviť pravidlá profesionalizácie kontroly. Identifikované problémy vyplývajúce z aplikačnej praxe vzhľadom na ich povahu nie je možné riešiť len formou metodických usmernení alebo odporúčaní pre samosprávy. Vyžaduje sa zákonná úprava, ktorá vytvorí jasný vynútiteľný rámec pre odbornú spôsobilosť, transparentnú evidenciu a adekvátne personálne kapacity (úväzky). Uvedené je nevyhnutným predpokladom pre modernú a funkčnú samosprávu.

Nulový variant – ponechanie súčasného stavu by znamenalo pretrvávanie identifikovaných nedostatkov. Bez legislatívneho zásahu nie je možné vynútiť zvyšovanie odbornosti kontrolórov ani zaviesť povinné skúšky. Malé obce by naďalej určovali úväzky v rozsahu, ktorý fakticky znemožňuje výkon hĺbkovej kontroly, čo priamo ohrozuje transparentnosť a hospodárnosť pri nakladaní s verejnými prostriedkami. Tento variant sa javí ako neprijateľný, nakoľko nezabezpečuje ochranu verejného záujmu.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ **Áno** ☒ **Nie**

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☐ **Áno** ☒ **Nie**

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Preskúmanie účelnosti navrhovaného zákona o hlavných kontrolóroch v územnej samospráve sa uskutoční po uplynutí 3 rokov od nadobudnutia jeho účinnosti a jeho aplikácií. Toto obdobie sa považuje za dostatočné na to, aby sa v aplikačnej praxi prejavili efekty zavedenia nových inštitútov, akými sú odborné skúšky či centrálna evidencia – zoznam.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.
** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.
*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐	Áno	☐	Nie	☐	Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy,	☐	Áno	☐	Nie	☐	Čiastočne

v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu						
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐	Áno			☐	Nie
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
z toho vplyvy na MSP	☐	Pozitívne	☐	Žiadne	☐	Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐	Áno			☐	Nie
Sociálne vplyvy	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
Vplyvy na životné prostredie	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐	Áno			☐	Nie
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho						
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☒	**Pozitívne**	☐	**Žiadne**	☐	**Negatívne**
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐	**Pozitívne**	☐	**Žiadne**	☒	**Negatívne**
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐	**Pozitívne**	☒	**Žiadne**	☐	**Negatívne**

10. Poznámky

V súvislosti s realizáciou predloženého materiálu nevzniknú žiadne požiadavky na rozpočet verejnej správy a predmetná agenda bude zabezpečená v rámci existujúcich kapacít dotknutých subjektov verejnej správy.

11. Kontakt na spracovateľa

Mgr. Ján Janoško, Inštitút samosprávy, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, jan.janosko@minv.sk, isa@minv.sk, tel.: +421 961 577 408

12. Zdroje

Pri príprave návrhu zákona boli brané do úvahy poznatky a požiadavky aplikačnej praxe.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 064/2026 zo dňa 13.05.2026

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☒ **Súhlasné** ☐ **Súhlasné s návrhom na dopracovanie** ☐ **Nesúhlasné**

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. .....

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ **Súhlasné** ☐ **Súhlasné s návrhom na dopracovanie** ☐ **Nesúhlasné**

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: